

การพัฒนารูปแบบของปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชี
ในภาคอุตสาหกรรม จังหวัดระยอง

Developing a model of factors that affect job performance of accountants
in the Rayong Province.

ภัทรา เตชะธนเศรษฐ์¹ และ ณฐา เศวตนรากุล²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบของปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชีในภาคอุตสาหกรรม จังหวัดระยอง ใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร ซึ่งได้รับการตอบกลับและใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 367 ชุด โดยการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modelling : SEM) เส้นทางการสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร (Path analysis) ของตัวแปรสังเกตได้ ผลการวิเคราะห์โมเดลต้นแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ไม่มีความสอดคล้องกลมกลืนกัน ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินโมเดลที่เรียกว่า “Model Fit” และผู้วิจัยได้มีการทดสอบและพัฒนาโมเดล ซึ่งการพัฒนาโมเดลทางเลือกที่ 2 จะได้ดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนเหมาะสมพอดี งานวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพบัญชีในการนำไปใช้เป็นแนวทางส่งเสริมพัฒนาหรือสร้างความพร้อมให้กับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยต่อไป

คำสำคัญ : นักบัญชี, ความรู้, ทักษะ, จรรยาบรรณ, กฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง, แรงจูงใจ, การปฏิบัติงาน

Abstract

This research aims to investigate a model of factors affecting the operation of accountants in industrial sectors in the Rayong province. Questionnaires are used for surveying executives' opinions. Data was collected from 367 returned questionnaires. The data is analysed by Path Analysis, which is a special type of Structural Equation Modelling (SEM). The result from analyzing data between assumption model and empirical data does not fit. The researchers had test and develop a model. The second model which was developed has fit indices. The study benefits for accountants for developing and preparing professional in accountants in Thailand.

Key word : Accountants, Knowledge, Skill, ethics, regulations, motivation, working

¹ อาจารย์, สาขาวิชาการบัญชี, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

² ดร, สาขาบริหารธุรกิจอุตสาหกรรมและโลจิสติกส์, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ตามสัญญาเลขที่ KMUTNB-NEW-59-28

1. บทนำ

จังหวัดระยองมีโครงสร้างเศรษฐกิจเป็นภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 80.4 ภาคบริการ ร้อยละ 17.30 และภาคเกษตร ร้อยละ 2.3 [1] ในปี 2557 พบว่า จังหวัดระยอง มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสูงสุดของภาคตะวันออกและสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ มีฐานอุตสาหกรรมสำคัญพร้อมต่อยอดหลายอุตสาหกรรมใน 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย จึงเป็นหนึ่งในกลุ่มจังหวัดเป้าหมายในโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development : EEC) [2]

การพัฒนาพื้นที่ EEC ถือเป็นการลงทุนที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้ก้าวสู่ “ประเทศไทย 4.0” ได้อย่างแท้จริง ซึ่งการเสริมสร้างขีดความสามารถของหน่วยงานกำกับดูแลการบัญชี สำหรับการตรวจสอบและการบังคับใช้มาตรฐานการบัญชี จัดเป็นการสร้างขีดความสามารถขององค์กรวิชาชีพบัญชีที่จะสร้างความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียในการทำงานด้านบัญชีและยังสร้างแรงกระตุ้นและศักยภาพในการลงทุน [3] วิชาชีพบัญชียังมีความสำคัญและผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของนักบัญชี ไม่ต่างจากความรับผิดชอบในฐานะเจ้าของกิจการจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีจึงมีการประกอบใช้ในวิชาชีพบัญชี เพื่อรองรับบทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้มีกฎระเบียบ แนวปฏิบัติ มีบทลงโทษให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความระมัดระวังรอบคอบในการจัดการข้อมูลด้านบัญชีให้มีความถูกต้องและยุติธรรม โปร่งใส ลดความเสียหายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น [4] การตีความข้อมูลทางการเงินอาจต้องอาศัยนักบัญชี ในการปรับปรุงความเข้าใจของผู้ประกอบการ [5] ธุรกิจจึงจำเป็นต้องมีนักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถทักษะวิชาชีพ ทักษะด้านอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร [6] นายจ้างยังคงคาดหวังว่าผู้จบการศึกษาจะมีความเข้าใจในทักษะการบัญชีขั้นพื้นฐานและทักษะในการวิเคราะห์ที่แข็งแกร่ง แต่ก็ต้องมีการรับรู้ทางธุรกิจและความรู้ในด้านโลกแห่งความเป็นจริง [7] พนักงานเป็นทรัพยากรที่นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จหรือไปในทิศทางตามวิสัยทัศน์ขององค์กรได้ ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจในการทำงานมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงานที่มีอยู่ในหน่วยงานนั้น ผู้บริหารควรสร้างขวัญกำลังใจ ความมั่นคงในหน้าที่การงานส่งเสริมให้ได้รับการเรียนรู้ [8]

ความสามารถของนักบัญชีควรได้รับการปรับปรุงเนื่องจากทักษะของนักบัญชีไม่สอดคล้องกับสิ่งที่จำเป็นในสภาพแวดล้อมแบบพลวัตของธุรกิจทั่วโลก [9] ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาารูปแบบของปัจจัยที่ส่งผลต่อการ

ปฏิบัติงานของนักบัญชีในภาคอุตสาหกรรม จังหวัดระยอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานักบัญชีให้มีความพร้อมและมีศักยภาพในการแข่งขันในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาการพัฒนาารูปแบบของปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชีในภาคอุตสาหกรรม จังหวัดระยอง

3. กรอบแนวคิดในงานวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า

3.1 ด้านความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชี (ความรู้ → การปฏิบัติงาน) ซึ่งงานวิจัยของประทีป วชิทองรัตนา (2558) พบว่า ด้านความรู้ มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณผลงาน ด้านความตรงต่อเวลาในการทำงาน และมีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานโดยรวม [10] งานวิจัยของบุญรววย นะเป่า (2556) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะตามหลักมาตรฐานการศึกษาาระหว่างประเทศ ด้านความรู้ สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพในการทำงานของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในจังหวัดนนทบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง [11] และงานวิจัยของพรพรรณ ทิพย์ธาทูภักดี (2556) พบว่า ด้านความรู้ทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อเชิงบวกกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานโดยรวม [12]

3.2 ด้านทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชี (ทักษะ → การปฏิบัติงาน) ซึ่งในงานวิจัยของประทีป วชิทองรัตนา (2558) พบว่า ด้านทักษะมีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานด้านคุณภาพของงาน ด้านความตรงต่อเวลา และการปฏิบัติงานโดยรวม [10] และงานวิจัยบุญรววย นะเป่า (2556) พบความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะตามหลักมาตรฐานการศึกษาาระหว่างประเทศด้านทักษะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพในการทำงานของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในจังหวัดนนทบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง [11]

3.3 ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชี (จรรยาบรรณ → การปฏิบัติงาน) ซึ่งในงานวิจัยของรัชนิกร จันทิมี และจิตติรัตน์ มีมาก (2559) พบว่า จรรยาบรรณของนักบัญชีในด้านความรู้ความสามารถ ด้านการรักษาความลับ และด้านความซื่อสัตย์สุจริต ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีในอำเภอเมือง จังหวัด

นครราชสีมา [13] งานวิจัยของนิลร่ำไพ ดวงจักรวาลและคณะ (2558) พบว่าการมุ่งเน้นความรอบรู้การสอบบัญชี ด้านจรรยาบรรณการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิผลการสอบบัญชีโดยรวม [14] งานวิจัยของจรรยา มีสิน และคณะ (2557) พบว่า ความจงรักภักดีในวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการยินดีอุทิศตนให้กับวิชาชีพ ด้านการมีความรักและศรัทธาต่อวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน [15]

3.4 ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชี (กฎระเบียบ → การปฏิบัติงาน) ซึ่งในงานวิจัยของฐิติรัตน์ มีมาก และคณะ (2559) พบว่า มาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ในด้านการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง และด้านความระมัดระวังรอบคอบส่งผลต่อคุณภาพรายงานงบการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา [16] งานวิจัยของสุมินทร เป้าธรรม (2555) พบว่า การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี มีอิทธิพลทางบวกต่อการเปลี่ยนแปลงประสิทธิผลในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 [17] และงานวิจัยของ Madawaki (2014) กล่าวว่า การตรวจสอบและการบังคับใช้มาตรฐานการบัญชี เป็นการสร้างขีดความสามารถขององค์กรวิชาชีพบัญชีที่จะสร้างความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียในการทำงานด้านบัญชี และยังสร้างแรงกระตุ้นและศักยภาพในการลงทุน [3]

3.5 ด้านแรงจูงใจในการประกอบอาชีพบัญชีส่งผลต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชี (แรงจูงใจ → การปฏิบัติงาน) ซึ่งในงานวิจัยของอภิญา วิเศษสิงห์ (2559) พบว่า การได้รับขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต รองลงมาได้แก่ เป็นผู้บริหารทางด้านบัญชีขององค์กรธุรกิจ เป็นผู้บริหารในสำนักงานบัญชีที่มีชื่อเสียง การเป็นที่ปรึกษาในองค์กรภาคเอกชนที่มีชื่อเสียงและเป็นผู้บริหารในองค์กรของรัฐตามลำดับ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนักบัญชี นอกจากนี้ยังพบว่า สภาพแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และการแข่งขันส่งผลกระทบต่ออย่างมากกับนักบัญชีเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลาจึงทำให้เกิดการแข่งขันกันเพื่อตำแหน่งงาน และบริษัทที่มีชื่อเสียง [18] งานวิจัยของพัทธนันท์ เชิดสกุล และคณะ (2557) พบว่า แรงจูงใจในการทำงาน ด้านความสำเร็จของงานและด้านลักษณะของงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการมีการปฏิบัติงานที่ดี แรงจูงใจในการทำงานด้านความสำเร็จของงาน ด้านการได้รับการ

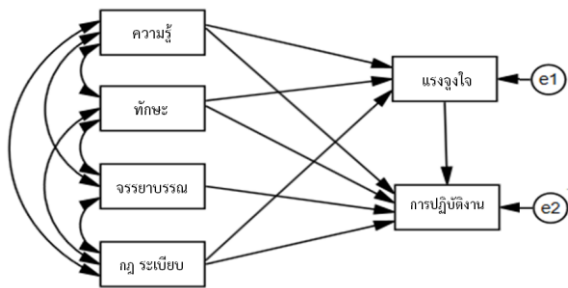
ยอมรับนับถือ และด้านลักษณะของงานมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการมีคุณภาพการทำงาน [8] และงานวิจัยของ Chandra, et al (2011) พบว่า หน่วยงานบัญชีควรเน้นทั้งปัจจัยกระตุ้นสุขอนามัย และการทำงานเพื่อให้สภาพแวดล้อมที่ปัจจัยเหล่านี้นำไปสู่การศึกษาการบัญชีและการประสบความสำเร็จในด้านบัญชี [19]

3.6 ความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อแรงจูงใจในการประกอบอาชีพบัญชี (ความรู้ → แรงจูงใจ) ซึ่งในงานวิจัยของเสนีย์ พวงยาณีและสมยศ อวเกียรติ (2557) พบว่า ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์และมีความรู้สามารถมากกว่า จะสามารถตรวจสอบกิจการที่ค่อนข้างยากและปฏิบัติงานได้มากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์และมีความรู้ความสามารถน้อยกว่า ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการช่วยการพิจารณาตัดสินใจลงความคิดเห็นในการงบการเงินได้ถูกต้องและน่าเชื่อถือกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์และมีความรู้ความสามารถที่น้อย การทำงานที่มีความระมัดระวังสูง มีประสิทธิภาพสามารถรับรู้ข้อมูลปัญหาได้เร็ว นักตรวจสอบบัญชีได้ใช้ข้อปฏิบัติหลากหลาย และส่งผลพฤติกรรมของผู้ตรวจสอบบัญชีอย่างละเอียดมากขึ้น การทำบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพ โดยในการดำเนินงานที่เป็นเลิศจะนำไปสู่ยุทธศาสตร์องค์กรที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง [20] และงานวิจัยของวิรัชยุทธ สุขมาก และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธุ์ (2556) พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (ความรู้ จรรยาบรรณ) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ [21]

3.7 ด้านทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อแรงจูงใจในการประกอบอาชีพบัญชี (ทักษะ → แรงจูงใจ) ซึ่งในงานวิจัยของพูนสิน กลิ่นปทุม (2559) พบว่าทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน และทักษะความเป็นครูเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับความสำเร็จในการทำงาน [22]

3.8 ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อแรงจูงใจในการประกอบอาชีพบัญชี (กฎระเบียบ → แรงจูงใจ) ซึ่งในงานวิจัยของอภิญา วิเศษสิงห์ (2559) พบว่าด้านการพัฒนาตนเอง (เข้ารับการฝึกอบรมกับสภาวิชาชีพบัญชี ศึกษาคุณทางด้านบัญชี และฝึกปฏิบัติจริงในบริษัทชั้นนำ การศึกษาต่อทางด้านบัญชีในต่างประเทศ การศึกษาต่อทางด้านปริญญาเอกการบัญชี และศึกษาคุณทางด้านบัญชีในต่างประเทศ) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนักบัญชีในระดับมาก [18]

จากข้อมูลข้างต้นจึงนำมาจัดทำเป็นกรอบแนวคิดในงานวิจัย ดังปรากฏในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในงานวิจัย (โมเดลต้นแบบ)

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการคัดเลือกบุคลากรทางบัญชีของสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในเขตจังหวัดระยอง จำนวน 2,067 ราย [23] คำนวณขนาดตัวอย่างตามเทคนิคการวิเคราะห์สถิติประเภทพหุตัวแปร กำหนดกลุ่มตัวอย่างจะต้องมีอย่างน้อยที่สุด 200 ราย มีการเปิดตารางขนาดตัวอย่าง Krejcie and Morgan (1970) ได้จำนวนตัวอย่างที่ยอมรับได้อย่างน้อย 328 ราย [24 - 25] ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 500 ราย โดยเลือกสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และส่งไปทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 367 ราย

5. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.2 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชี โดยแยกเป็น 5 ตัวแปร ได้แก่

5.2.1 ตัวแปรด้านความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพบัญชี ซึ่งประกอบด้วย 1) ความรู้ด้านการบัญชีการเงินและวิชาที่เกี่ยวข้อง 2) ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ 3) เทคโนโลยีสารสนเทศ [26]

5.2.2 ตัวแปรด้านทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพบัญชี ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านทางปัญญา 2) ด้านวิชาการเชิงปฏิบัติ และหน้าที่การงาน 3) ด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล 4) ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และ 5) ด้านการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ [26-27]

5.2.3 ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งประกอบด้วย 1) ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน 3) ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ และการรักษาความลับ 4) ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ [28]

5.2.4 ด้านกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และข้อบังคับของสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 19) เรื่องจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553 [28-29]

5.2.5 ด้านแรงจูงใจในการประกอบอาชีพบัญชี ตามทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้น (Need Hierarchy Theory) ของ Maslow 1954 [30]

5.3 การปฏิบัติงาน ประกอบด้วยคือ 1) คุณภาพผลงาน 2) ปริมาณผลงาน 3) ความตรงต่อเวลาในการทำงาน [10, 12]

5.4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติ [28-29] ดังนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

6.1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) เป็นการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ด้านโครงเนื้อหาและภาษา โดยการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ทั้งนี้มีค่าความสอดคล้องของเนื้อหาของแบบสอบถามสูงกว่า 0.50 ทุกข้อ

6.1.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ในการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับนักบัญชีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) โดยจะคัดเอาข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไป ทั้งนี้มีค่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

6.1.3 ความเชื่อมั่น (Reliability) ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับนักบัญชีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับและจำแนกเป็นรายข้อโดยวิธีหา

ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค
 ทั้งนี้มีค่าความเที่ยงระหว่าง 0.814 – 0.940

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science)

6.2.2 การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร (Path analysis) โดยใช้โมเดลตัวแปรสังเกตได้ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป AMOS (Analysis of Moment Structure) การตรวจสอบความตรงของโมเดล (Validation of the Model) ดังนี้

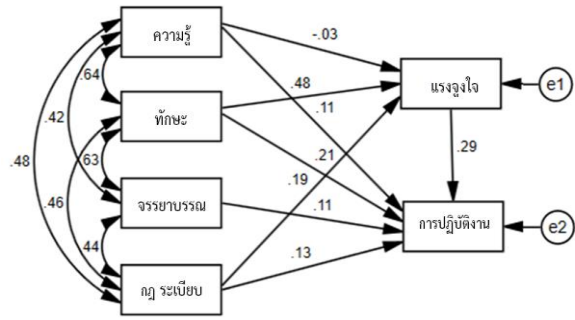
- ตรวจสอบค่าความน่าจะเป็นของโมเดลมีความเหมาะสม (Comparative Fit Index) และสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square Probability Level : p) โดยมีเกณฑ์ต้องมากกว่า 0.05
- ตรวจสอบว่าตัวแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Relative Chi-square : CMIN/df) โดยมีหลักเกณฑ์ต้องน้อยกว่า 3.00
- วัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index : CFI) โดยมีหลักเกณฑ์ต้องมากกว่า 0.90
- บอกค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแบบในรูปของรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) โดยมีหลักเกณฑ์ต้องน้อยกว่า 0.08

7. ผลการวิจัย

จากการสำรวจข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในภาคอุตสาหกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประสบการณ์ทำงานด้านการบริหาร 6 – 15 ปี และตำแหน่งงานส่วนใหญ่เป็นผู้จัดการ

ภาพรวมความคิดเห็นของผู้บริหารพบว่าระดับความคิดเห็นมากที่สุดได้แก่ จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชี ส่วนระดับความคิดเห็นระดับมาก ได้แก่ กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพบัญชี ทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพบัญชี และแรงจูงใจในการประกอบอาชีพ ตามลำดับ สำหรับตัวแปรตาม ระดับความคิดเห็นการปฏิบัติงานของนักบัญชี อยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์โมเดลต้นแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้ดังภาพที่ 2

Chi-square=14.080, Chi-square/df=14.080, df=1, p = .000, CFI=.985, RMSEA=.189

ภาพที่ 2 เส้นทางความสัมพันธ์ของโมเดลต้นแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากภาพที่ 2 แสดงให้เห็นถึงโมเดลต้นแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการเก็บแบบสอบถาม และนำผลมาตรวจสอบกับเกณฑ์ทางสถิติ [28-29] แสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

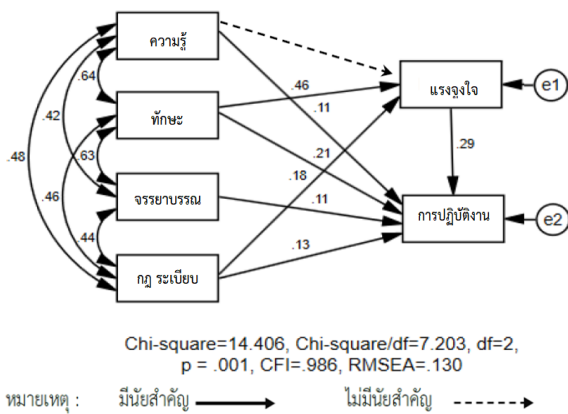
ตารางที่ 2 เกณฑ์และผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลต้นแบบทางทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สัญลักษณ์	เกณฑ์	ผลการวิจัย	ผลการพิจารณา
CMIN-p	P>.05	.000	ไม่สอดคล้อง
CMIN/df	<3	14.080	ไม่สอดคล้อง
CFI	>0.90	.985	สอดคล้อง
RMSEA	<0.08	.189	ไม่สอดคล้อง

จากภาพที่ 2 และตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์โมเดลต้นแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ไม่มีความสอดคล้องกันซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินโมเดลที่เรียกว่า “Model Fit”

การพัฒนาโมเดลต้นแบบ

จากโมเดลต้นแบบตามภาพที่ 2 และตารางที่ 2 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ยังไม่เหมาะสม จึงต้องทำการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โดยการปรับโมเดลใหม่ เพื่อให้ได้รูปแบบหรือโมเดลที่มีความกลมกลืนที่ดีที่สุดและได้โมเดลใหม่ ดังภาพที่ 3 และตารางที่ 3 ดังนี้

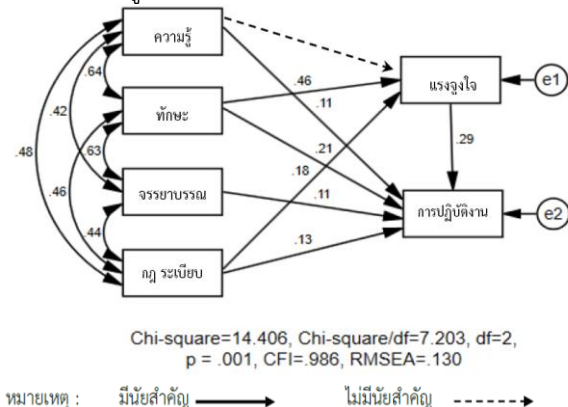
ภาพที่ 3 เส้นทางความสัมพันธ์ของโมเดลทางเลือกที่ 1

จากภาพที่ 3 ได้ลบเส้นทางที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพไปยังแรงจูงใจในการประกอบอาชีพ (ความรู้ → แรงจูงใจ) โดยผลการตรวจสอบความสอดคล้องมีปรากฏในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 เกณฑ์และผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลทางเลือกที่ 1

สัญลักษณ์	เกณฑ์	ผลการวิจัย	ผลการพิจารณา
CMIN-p	P>.05	.001	ไม่สอดคล้อง
CMIN/df	<3	7.203	ไม่สอดคล้อง
CFI	>0.90	.986	สอดคล้อง
RMSEA	<0.08	.130	ไม่สอดคล้อง

จากภาพที่ 3 และตารางที่ 3 การพัฒนาโมเดล ทางเลือกที่ 1 พบว่ายังไม่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เนื่องจากได้ค่าทางสถิติไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ จึงทำการพัฒนาไปสู่โมเดลทางเลือกที่ 2

ภาพที่ 4 เส้นทางความสัมพันธ์ของโมเดลทางเลือกที่ 2

จากภาพที่ 4 โมเดลทางเลือกที่ 2 ได้ลบเส้นทางที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพไปยังแรงจูงใจในการประกอบอาชีพ (ความรู้ → แรงจูงใจ) และเพิ่มเส้นความสัมพันธ์ 1 เส้น คือ จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพไปยังแรงจูงใจในการประกอบอาชีพ (จรรยาบรรณ → แรงจูงใจ) โดยผลการตรวจสอบความสอดคล้องมีปรากฏในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบเกณฑ์และผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลทางเลือกที่ 2

สัญลักษณ์	เกณฑ์	ผลการวิจัย	ผลการพิจารณา
CMIN-p	P>.05	.634	สอดคล้อง
CMIN/df	<3	.227	สอดคล้อง
CFI	>0.90	1.000	สอดคล้อง
RMSEA	<0.08	.000	สอดคล้อง

จากภาพที่ 4 และตารางที่ 4 การพัฒนาโมเดลทางเลือกที่ 2 มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจากได้ค่าทางสถิติตรงตามหลักเกณฑ์ ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่ารูปแบบของปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชีในภาคอุตสาหกรรม จังหวัดระยอง การพัฒนาโมเดลทางเลือกที่ 2 จะได้ดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนเหมาะสมพอดี

7. อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ให้ความสำคัญต่อปัจจัยที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) ความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพบัญชี 2) ทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพบัญชี 3) จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี 4) กฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และ 5) แรงจูงใจในการประกอบอาชีพบัญชี ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชีในภาคอุตสาหกรรม จังหวัดระยอง โดยการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) ผลการวิเคราะห์โมเดลต้นแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ไม่มีความสอดคล้องกลมกลืนกัน จึงมีการพัฒนาโมเดล โดยหลังการปรับโมเดล พบว่าโมเดลทางเลือกที่ 2 กับข้อมูลเชิงประจักษ์มีความสอดคล้องกลมกลืนกัน

ทั้งนี้โมเดลรูปแบบที่ 2 พบว่า ความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพบัญชีกับแรงจูงใจในการประกอบอาชีพ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จำเป็นต้องมีความรู้ทางวิชาชีพ เพื่อที่จะมีคุณสมบัติในการ

เป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความรู้ในปัจจุบันอาจล้ำสมัยได้ ในภายหลัง ตลอดชีวิตการทำงานนั้นต้องให้ความสำคัญของ ทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยม จริยธรรมและทัศนคติมากกว่า ความรู้ทางวิชาชีพที่มี ณ ขณะได้มาซึ่งการเป็นผู้ประกอบ วิชาชีพบัญชี [27] นักบัญชีที่มีประสบการณ์มากสามารถเป็นผู้ บริหารได้ [18] ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะเชี่ยวชาญระหว่าง ที่อยู่ในอาชีพ [27] นอกจากนี้ยังพบว่าจรรยาบรรณของผู้ ประกอบวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อแรงจูงใจในการประกอบอาชีพ บัญชี ด้วยเหตุผลที่ว่าพฤติกรรมทางจรรยาบรรณที่เหมาะสม มีความสำคัญเท่ากับขีดความสามารถทางวิชาการเชิงปฏิบัติ [4] และผู้ปฏิบัติงานย่อมปรารถนาการพัฒนาไปสู่ความสำเร็จ ในชีวิตหรือความสำเร็จในการทำงานของตัวผู้ปฏิบัติงานเอง และส่งเสริมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หากผู้ปฏิบัติงานใน วิชาชีพรับรู้ถึงความสำเร็จในการทำงานของตน ย่อมทำให้ รับรู้ถึงคุณภาพชีวิตที่ดี มองเห็นคุณค่าของตนเองและวิชาชีพ [15]

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยและการนำไปใช้ พบว่า

8.1 นักบัญชีควรให้ความสำคัญกับความรู้ ทักษะ จรรยาบรรณ ภาวะเยียบข้อบังคับในการประกอบวิชาชีพ บัญชี เพื่อที่จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติงานและ ได้ผลของงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถให้ ข้อมูลแก่ผู้บริหารไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจได้ ทันทีที่ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพของ นักบัญชี

8.2 องค์กรต่างๆ อาจตอบสนองความต้องการของนัก บัญชี การสร้างแรงจูงใจ โดยอาจมอบหมายงาน ภาระหน้าที่ ที่มีความสำคัญกับองค์กร มีความท้าทาย ให้โอกาสแก่ พนักงานในการพิสูจน์ความสามารถของตนเอง ให้ ผลตอบแทนและมอบตำแหน่งสำคัญให้ ส่งผลให้นักบัญชีต้อง มีการพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญชำนาญ พิเศษในวิชาชีพของตน สามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐาน อย่างถูกต้อง มีไหวพริบในการจัดการแก้ไขปัญหาได้อย่าง รวดเร็วแม่นยำ และลงมือทำอย่างจริงจัง มุ่งมั่นตั้งใจให้เกิดผล งานที่ดีที่สุด

8.3 หน่วยงานภาครัฐและการศึกษาอาจมุ่งพัฒนาความ รู้ ความเข้าใจในธุรกิจ พัฒนาทักษะต่างๆ โดยการอบรม เพิ่ม ประสบการณ์และสร้างแรงจูงใจ เพื่อผลักดันให้นักบัญชีได้เข้า มามีบทบาทในการร่วมผลักดันและส่งเสริมวิชาชีพบัญชีให้มี ส่วนในการพัฒนาประเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป จากการศึกษาวิจัยใน ครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร ในภาคอุตสาหกรรม จังหวัด ระยอง ซึ่งผู้วิจัยท่านอื่นอาจนำไปศึกษากับจังหวัดอื่น หรือ ภูมิภาค หรือระดับประเทศ หรือกลุ่มตัวอย่างที่เป็นภาค บริการ เพื่อให้เกิดมุมมองที่หลากหลาย จะทำให้เกิด ประโยชน์ที่เพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในบริบท อื่น หรือตัวแปรอื่นที่มีส่วนสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เช่น สภาพแวดล้อมใน องค์กร การกำกับดูแลกิจการ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของนัก บัญชีหรือไม่

9. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณฝ่ายส่งเสริมการวิจัยและประเมินผล สำนักวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่ได้ให้ทุนสนับสนุน นักวิจัยรุ่นใหม่ประจำปี 2559 เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากร ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ คณบดีคณะ บริหารธุรกิจ และขอขอบคุณคณะกรรมการวิจัยและวิชาการ ของคณะบริหารธุรกิจและมหาวิทยาลัยฯ ที่ได้กรุณาให้ คำแนะนำตลอดจนการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องอันพึงมีใน งานวิจัยนี้ จนกระทั่งสำเร็จลุล่วงเป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์ และขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ซึ่งมีได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคลังจังหวัดระยอง. (2559). ข้อมูลพื้นฐาน เศรษฐกิจจังหวัดระยอง. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2559, จาก <http://www.cgd.go.th/cs/ryg/ryg/ภาวะเศรษฐกิจ.html>
- [2] เรวดี แก้วมณี. (2559). จับตาระยอง ชลบุรี และ ฉะเชิงเทรา กลุ่มจังหวัดเป้าหมาย ในการพัฒนาระเบียง เศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC). **สำนักงานนโยบาย อุตสาหกรรมมหภาค (สม.)**
- [3] Madawaki, A. (2014). Impact of regulatory framework and environmental factors on accounting practices by firms in Nigeria. **Procedia-Social and Behavioral Sciences**. 164, pp.282-290.
- [4] สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). **มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบ**

วิชาชีพบัญชี (International Education Standards for Professional Accountants : IES).

- [5] Marriott, N., & Marriott, P. (2000). Professional accountants and the development of a management accounting service for the small firm: barriers and possibilities. **Management accounting research**. 11(4), pp.475-492.
- [6] เสาวลักษณ์ จันทร์ประสิทธิ์. (2559). ความคาดหวังและความพร้อมของนักบัญชีในทรศนะของผู้ประกอบการเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. **มหาวิทยาลัยทักษิณ**.
- [7] Kavanagh, M. H., & Drennan, L. (2008). What skills and attributes does an accounting graduate need? Evidence from student perceptions and employer expectations. **Accounting & Finance**. 48(2), pp.279-300.
- [8] พัชรัตน์ เชิตสกุล และคณะ. (2558). ผลกระทบของแรงจูงใจในการทำงานที่มีต่อการปฏิบัติงานที่ดีและคุณภาพงานของนักบัญชีสหกรณ์ในเขตสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 3. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 34(4), หน้า 128-141.
- [9] Awayiga, J. Y., Onumah, J. M., & Tsamenyi, M. (2010). Knowledge and skills development of accounting graduates: The perceptions of graduates and employers in Ghana. **Accounting Education: an international journal**. 19(1-2), pp. 139-158.
- [10] ประทีป วชิทองรัตนา. (2558). ประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดนครราชสีมา. **วารสารสมาคมนักวิจัย**. 20(1). หน้า 85-94.
- [11] บุญรวย นะเป่า. (2556). สมรรถนะตามหลักมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพในการทำงาน : กรณีศึกษา นักบัญชีธุรกิจ SMEs ในจังหวัดนนทบุรี. **วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ. สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท)**. 2(2), หน้า 1-9.
- [12] พรพรรณ ทิพย์ธาทูศักดิ์ และคณะ. (2556). ผลกระทบของความเป็นเลิศทางวิชาชีพบัญชีที่มีต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาคีอากรในประเทศไทย.
- วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 5(3), หน้า 105-118.
- [13] รัชนิกร จันทิมิ และจิตติรัตน์ มีมาก. (2559). จรรยาบรรณของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชี ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. **การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติและนานาชาติ 2516 (NIGRC2016)**. หน้า 1123-1131
- [14] นิลร่ำไพ ดวงจักรวาล และคณะ. (2558). ผลกระทบของการมุ่งเน้นความรอบรู้การสอบบัญชีที่มีต่อประสิทธิผลการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาคีอากรในประเทศไทย. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 34(4), หน้า 40-49.
- [15] จรรยา มีสิน และคณะ. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างความจงรักภักดีในวิชาชีพกับความสำเร็จในการทำงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 33(1), หน้า 14-24.
- [16] จิตติรัตน์ มีมากและคณะ. (2559). ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานงบการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา. **สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**. 22(4). หน้า 119-133.
- [17] สุมินทร เบ้าธรรม. (2558). ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชีไทย : ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 31(1), หน้า 142-153.
- [18] อภิญา วิเศษสิงห์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถและความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีไทย. **มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**.
- [19] Chandra, Akhilesh, et al. (2011) "A study of motivational factors for accounting educators: What are their concerns?." **Higher Education Journal**. pp.19-36.
- [20] เสนีย์ พวงยาณี และสมยศ อวเกียรติ. (2557). การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีภาคีอากร. **วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี**

- พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 13(3), หน้า 66-73
- [21] วีระยุทธ สุขมาก และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินิทธิ. (2556). ความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) . สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2559, จาก <https://www.spu.ac.th/account/files/2014/01/บทความวิชาการของคุณวีระยุทธ.pdf>
- [22] พูนสิน กลิ่นปทุม. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางวิชาชีพกับความสำเร็จในการทำงานของอาจารย์ผู้สอนวิชาการบัญชีในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. **วารสารปัญญาภิวัตน์**. 8(1), หน้า 137-149.
- [23] กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. (2559). ข้อมูลโรงงาน. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2559, จาก <http://www.diw.go.th/hawk/content.php?mode=data1search>
- [24] กัลยา วานิชย์บัญชา. (2557). **การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ด้วย AMOS**. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [25] ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ : บิซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- [26] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี พ.ศ. 2553. สืบค้นเมื่อ 16 มีนาคม 2559 จาก <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/news6.php>
- [27] สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2548). มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standards for Professional Accountants : IES). สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2559 จาก <http://www.fap.or.th>
- [28] สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี(ฉบับที่ 19) เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ พ.ศ.2553. สืบค้นเมื่อ 16 มีนาคม 2559 จาก <http://www.fap.or.th/มาตรฐานวิชาชีพบัญชี/จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ.html>
- [29] สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2547). พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2559 จาก <http://www.fap.or.th>
- [30] สิตาพัชร จินตนาพันธ์ และสุพาดา สิริกุดตา. (2557). สมรรถนะ ความต้องการของพนักงานที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานสาขาในเขตราชเทวี. **วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ**. 5(2), หน้า 61-77.